

17.12.2013, päivitetty 27.2.2018

1 Asia

Taksien välitysjärjestelmään liittyminen Joensuussa

2 Osapuolet

Joensuun Taksi Oy, Joensuu

Toimenpidepyynnön tekijä:

Henkilö A, Liperi

3 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta.

4 Asian vireilletulo

Toimenpidepyynnön tekijä on maaliskuussa 2009 tekemällään toimenpidepyynnöllä pyytänyt Itä-Suomen lääninhallitusta (nykyisin Itä-Suomen aluehallintovirasto) tutkimaan, syyllistyykö Joensuun Taksi Oy kiellettyyn kilpailunrajoittamiseen vaikeuttamalla uusien taksien pääsyä tilausvälitysjärjestelmään perimällä kohtuutonta liittymismaksua. Itä-Suomen aluehallintovirasto on siirtänyt asian maaliskuussa 2010 Kilpailuvirastoon (1.1.2013 alkaen Kilpailu- ja kuluttajavirasto, jäljempänä virasto) jatkokäsittelyä varten.

5 Asiaselostus ja ratkaisun perustelut

Toimenpidepyynnön tekijän mukaan välitysjärjestelmään pääsyn edellytyksenä oleva liittymismaksu on kohtuuttoman hintainen ja vaikeuttaa uusien taksien pääsyä taksien tilausvälitysjärjestelmään. Vuonna 2009 kaikista välityspalveluun liitettävistä autoista perittiin ajoneuvo kohtainen palvelunavausmaksu, jonka suuruus oli 4 850 euroa¹, joka koostuu 4 000 euron liittymismaksusta ja 850 euron avausmaksusta. Palvelunavausmaksun lisäksi kaikista autoista peritään kuukausittain välitysmaksua 100 euroa, laitevuokraa 110 euroa ja yhtiömaksua 40 euroa, eli yhteensä 250 euroa, josta yhtiön osakkaat saavat alennusta 30 euroa.

Joensuun Taksi Oy:n selvityksen mukaan palvelunavausmaksulla katetaan ajoneuvo kohtaisen laitteiden ja ohjelmistolisenssien hankintakulut sekä kulut, jotka aiheutuvat yhtiölle palvelun avaamisesta ja mahdollisesta käyttökoulutuksesta. Lisäksi yhtiö on maininnut maksujen perusteeksi välitysjärjestelmän perustamis-, ylläpito-, hallinto- ja kehittämiskulut. Kuukausittain perittävällä välitysmaksulla katetaan yhtiön mukaan puolestaan välityskeskukseen kustannukset, laitevuokralla laitteiston kustannukset ja yhtiömaksulla palvelun ylläpidosta yhtiölle aiheutuvat kustannukset.

¹ Kaikki päätöksessä mainitut hinnat ovat arvonlisäverottomia hintoja.

17.12.2013

Yhtiön mukaan maksut ovat kaikille sen asiakkaille yhtä suuret, riippumatta yhtiön osakkuudesta tai siitä, kuinka monta autoa asiakkaalla on. Yllä mainituista kustannuksista lisenssimaksu ja käyttöönoton edellyttämät työ- ja hallintokulut katetaan avausmaksulla ja muut kustannukset liittymismaksulla. Avausmaksua on alettu periä vuonna 2007, mitä ennen perittiin vain liittymismaksua.

Joensuun Taksi Oy:n selvityksen mukaan yllä mainitut kustannukset syntyvät sekä uuden taksiyrittäjän auton liittämistä järjestelmään että jo järjestelmässä olevan yrittäjän lisäauton liittämistä. Lisäksi yhtiö painottaa sitä, että se on normaalein liiketaloudellisin periaattein toimiva yritys, jonka on katettava palveluistaan perimillään hinnoilla tekemänsä investoinnit ja muuttuvat kulut sekä tuotettava omistajilleen voittoa. Yhtiön tavoitteena ei selvityksen mukaan ole rajoittaa kilpailua, vaan sen intressissä on saada mahdollisimman paljon uusia asiakkaita.

Yllä mainittuja maksuja vastaan taksiautoilija saa Joensuun Taksi Oy:n mukaan ympärivuorokautisen välityspalvelun, tarvittavat laitteet ohjelmistoinen sekä näiden ylläpidon ja käyttöopastuksen. Yhtiön selvityksen mukaan palvelu vaatii myös jatkuvasti toimia yhtiön taholta.

Toimenpidepyynnön tekijä on kyseenalaistanut liittymismaksun (4 000 euroa) perusteen tilanteessa, jossa yhtiö perii erilaisia maksuja myös kuukausittain. Lisäksi toimenpidepyynnön tekijä on esittänyt, ettei yhtiön tarjoama palvelu ole vapaavuorossa olevia autoja koskevien rajoitusten vuoksi ympärivuorokautista, toisin kuin yhtiö on selvityksessään todennut.

Viraston asiassa soveltama tutkimatta jättämistä koskeva säännös:

Kilpailulain 32 §:ssä on säännös asioiden tutkimatta jättämisestä Kilpailu- ja kuluttajavirastossa. Pykälän 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Säännöstä koskevien perustelujen (HE 88/2010) mukaan viraston on suunnattava voimavaransa niin, että se puuttuu ensisijaisesti kilpailun toimivuuden, kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittäviin kilpailunrajoituksiin sekä kaikkein vakavimpiin kilpailunrajoituksiin.

Lain perustelujen mukaan virasto jättää asian tutkimatta, jos sen tutkiminen ei ole tarpeen lain tavoitteiden eli terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamiseksi. Asia voidaan jättää tutkimatta esimerkiksi silloin, jos menettelyn ei katsota olevan niin laajaa tai tuomittavaa, että sillä olisi kilpailulle haitallisia vaikutuksia. On myös mahdollista, että toimenpidepyynnössä kuvattuun ongelmaan on jo puututtu tai ongelmat johtuvat markkinoiden murrostilanteesta, eikä asiaa ole sen vuoksi syytä selvittää.

Kilpailulain 32 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan virasto jättää asian tutkimatta, jos kilpailua kyseisillä markkinoilla voidaan epäilyllä kilpailunrajoituksesta huolimatta pitää kokonaisuudessaan toimivana. Säännöksen perusteluissa todetaan, että asia voidaan jättää tutkimatta 2 momentin 2 kohdan nojalla esimerkiksi silloin, jos virasto on jo aiemmin selvittänyt kilpailuolosuhteita kyseisillä markkinoilla.

17.12.2013

Virasto on tehnyt asiassa tutkimatta jättämistä koskevan päätöksen seuraavin perustein:

Nyt kyseessä olevassa asiassa näyttäisi olevan kysymys yksittäisestä tilausvälityskeskukseen perimiä maksuja koskevasta toimenpidepyynnöstä, eikä virastolla ole muutoin tiedossa, että muut kyseisen alueen taksiautoilijat olisivat kokeneet tilausvälityskeskukseen perimien maksujen rajoittavan kilpailua. Tämä seikka liittyy olennaisesti siihen, että viraston tulee lain mukaan käyttää toimivaltaansa kilpailulain tavoitteiden mukaisesti ja asettaa niiden perusteella tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Kilpailulain tavoitteiden mukaisesti viraston tulee keskittyä erityisesti kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittävien kilpailunrajoitusten selvittämiseen. Koska toimenpidepyyntö näyttäisi koskevan yksittäistä tapausta rajatulla alueella, asiassa ei ilmeisemmin ole kyse kansantaloudellisesti merkittävästä asiasta.

Virasto kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että taksialaa koskee Suomessa oma erityislainsäädäntönsä, jonka perusteella muun muassa taksipalvelujen tarjontaa ja palveluista perittyä hintaa säännellään. Tarjonnan määrä ja hinnoittelu määräytyvät siten käytännössä suoraan sääntelyn kautta, minkä vuoksi normaalit markkinamekanismit eivät toimi alalla. Virasto on jo aiemmin tutkinut useita taksialaa koskevia asioita, joiden yhteydessä on arvioitu sääntelyn vaikutusta markkinoiden toimintaan.²

Näin ollen viraston suorittamalla tutkinnalla ja siitä saatavalla tuloksella ei todennäköisesti olisi olennaista merkitystä kilpailulain perustavoitteen eli terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamisen kannalta. Vaikka taksialan kilpailua ei voidakaan lain 32 §:n 2 momentin 2 kohdan sanamuodon mukaisesti pitää kokonaisuudessaan toimivana, näyttäisi kuitenkin siltä, ettei toimenpidepyynnössä esitetyn kilpailunrajoituksen tarkempi tutkiminen todennäköisesti johtaisi siihen, että terve ja taloudellinen kilpailu taksimarkkinoilla toteutuisi. Virasto jättää asian siten tutkimatta.

Viraston päätös tutkimatta jättämisestä ei sisällä arviota epäillyn kilpailunrajoituksen lainmukaisuudesta. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä, että asiassa käsitellyllä toiminnalla on merkitystä terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun kannalta, virasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

6 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 1 §, 32 § ja 50 §.

² Esimerkiksi KKV:n päätös asiassa dnro 630/61/2007, annettu 22.6.2010, kappaleet 85 ja 86. Päätös saatavilla www-osoitteesta <http://www.kilpailuvirasto.fi/cgi-bin/suomi.cgi?luku=ratkaisut/muut-ratkaisut&sivu=ratk/r-2007-61-0630>.

Taksialan sääntelyä koskeva kirjoitus Kilpailuviraston julkaisussa Kilpailukatsaus 2: Viisas sääntely – toimivat markkinat (2011)

17.12.2013

7 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

8 Lisätiedot

Lisätietoja antaa erikoistutkija Riikka Pulli, puh. 029 505 3356, etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Apulaisjohtaja

Valtteri Virtanen

Erikoistutkija

Riikka Pulli